

Toelichting nader voorlopige budgetten 2024

Deze toelichting biedt inzicht in de raming van het nader voorlopig macrobudget 2024 op grond van artikel 69, eerste lid, van de Participatiewet (PW). Het macrobudget 2024 wordt definitief vastgesteld in september 2024.

Het macrobudget voor 2024 was in september 2023 geraamd op **€ 6.958,5 miljoen** en wordt nu (nader voorlopig) geraamd op **€ 6.836,9 miljoen**. Het geraamde nader voorlopig macrobudget 2024 valt **€ 121,6 miljoen** lager uit dan het voorlopig macrobudget 2024. Dit komt door de verwerking van het Centraal Economisch Plan 2024 en de voorlopige realisatiecijfers van 2023. Tabel 1 geeft per deelbudget van het macrobudget Participatiewetuitkeringen de mutaties tussen het voorlopig en het nader voorlopig budget van 2024 weer.

Verdeling LKS-budget op basis van realisatiecijfers

Bij de vaststelling van het voorlopig budget 2024 was de verdeling van het LKS-budget gebaseerd op de LKS-realisaties in 2022. In de nader voorlopige budgetten is het LKS-aandeel gebaseerd op de voorlopige realisaties van 2023 (Beeld van de Uitvoering). Bij de definitieve vaststelling van de budgetten (in september 2024) zal de verdeling gebaseerd worden op de definitieve realisatiecijfers van 2023 (SiSa). Het aandeel van elke gemeente in het *macrobudget exclusief het LKS-budget* is gelijk aan het aandeel dat bij de voorlopige verdeling na correctie voor de fout in het aantal corporatiewoningen is vastgesteld¹. Ook bij de definitieve vaststelling van de budgetten zal dat aandeel ongewijzigd blijven.

Tabel 1. Macrobudget Participatiewetuitkeringen en LKS – Voorlopig en Nader voorlopig budget 2024 (in miljoenen euro's)

Deelbudget	Voorlopig	Nader voorlopig	Vershil
I. Budget bijstandsuitkeringen	6.451,4	6.360,6	-90,7
Algemene bijstand	6.159,4	6.104,0	-55,4
IOAW	209,9	198,4	-11,5
IOAZ	31,1	29,2	-1,9
Bbz (levensonderhoud zelfstandigen)	50,9	29,1	-21,9
II. LKS-budget	507,1	476,2	-30,9
Totaal macrobudget	6.958,5	6.836,9	-121,6
Waarvan uitname voor vangnetuitkering	8,6	8,5	-0,04
Totaal te verdelen macrobudget	6.949,9	6.828,3	-121,6

Budget algemene bijstand

Tabel 2 splitst de wijziging in de raming van het budget voor algemene bijstand uit naar conjunctuur, realisaties, rijksbeleid, en loon- en prijsbijstelling. Het budget is het product van het geraamde gemiddelde volume en de geraamde gemiddelde prijs – deze staan weergegeven in tabel 2a en 2b.

Tabel 2. Deelbudget algemene bijstand 2024 (in miljoenen euro's)

Voorlopig budget bijstand	6.159,4
A. Conjunctuur	-36,4
B. Realisaties 2023	-19,0
C. Effecten rijksbeleid	0
D. Loon- en prijsbijstelling	0
<i>Totaal mutaties</i>	<i>-55,4</i>
Nader voorlopig budget bijstand	6.104,0

¹ Zie: [Correctie voorlopige bijstandsbudgetten 2024 - informatie voor gemeenten | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

A. Conjunctuur

Per saldo is de bijstandsraming op basis van de conjunctuur met **€ 36,4 miljoen** naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling bestaat uit 2 elementen: een bijstelling als gevolg van de nieuwe werkloosheidsraming van het CPB en de 50% doorwerking van de ramingsfout in 2023. Deze elementen worden hieronder nader toegelicht.

Nieuwe werkloosheidsraming CPB: In de CEP-raming gaat het CPB voor 2024 uit van een lagere werkloosheid dan bij de Macro Economische Verkenning-raming van vorig jaar werd voorspeld. Als gevolg daarvan is de bijstandsraming voor 2024 met **€ 53,9 miljoen** naar beneden bijgesteld.

50% doorwerking ramingsfout 2023: Het gerealiseerde bijstandsvolume in 2023 komt hoger uit dan de CPB-bijstandsraming voor 2023. Deze ramingsfout van 2023 werkt voor 50% door in het budget van het volgende jaar. Dit leidt tot een opwaartse bijstelling van **€ 17,4 miljoen** in de bijstandsraming van 2024.

B. Realisaties 2023

De voorlopige volumerealisaties (CBS) en de voorlopige uitgavenrealisaties over 2023 (Beeld van de Uitvoering) zijn in het nader voorlopig budget verwerkt. Het verwerken van de voorlopige realisaties zorgt voor een neerwaartse bijstelling van het volume (**- € 30,5 miljoen**) en een opwaartse bijstelling van de prijs (**+ € 11,6 miljoen**). Per saldo valt de bijstandsraming door deze bijstellingen **€ 19 miljoen** lager uit.

C. Effecten rijksbeleid

Er zijn nog geen effecten van aangepast rijksbeleid meegenomen in de raming van het nader voorlopig macrobudget. Deze worden bij vaststelling van het definitieve budget verwerkt.

D. Loon- en prijsbijstelling

Er zijn nog geen effecten van de loon- en prijsbijstelling meegenomen in de raming van het nader voorlopig macrobudget. Deze worden bij vaststelling van het definitieve budget verwerkt.

Tabel 2a. Raming volume algemene bijstand 2024 (aantallen)

Voorlopig volume bijstand	353.294
A. Effecten conjunctuur	-2.090
B. Effecten realisaties 2023	-1.750
C. Effecten rijksbeleid	0
<i>Totaal mutaties</i>	<i>-3.840</i>
Nader voorlopig volume bijstand	349.455

Tabel 2b. Raming gemiddelde prijs algemene bijstand 2024 in euro's

Voorlopige prijs bijstand	17.434
A. Effecten realisaties 2023	33
B. Effecten rijksbeleid	0
C. Effecten aanpassing loon-, prijs- en ongevoeligheid	0
<i>Totaal mutaties</i>	<i>33</i>
Nader voorlopige prijs bijstand	17.467

Overige deelbudgetten

Tabel 1 geeft ook de budgettaire mutaties van de overige deelbudgetten weer. Tabel 3 splitst deze uit naar volume en prijs.

- De IOAW is met **€ 11,5 miljoen** naar beneden bijgesteld. Dit is een combinatie van een neerwaartse bijstelling vanwege de lagere verwachte doorstroom vanuit de WW naar de IOAW (**- € 7,1 miljoen**), een neerwaartse bijstelling vanwege de verwerking van de volumerealisaties 2023 (**- € 1,6 miljoen**) en een neerwaartse bijstelling op basis van de gerealiseerde prijs in 2023 (**- € 2,8 miljoen**).

- De IOAZ is met **€ 1,9 miljoen** naar beneden bijgesteld. Dit is het gevolg van de verwerking van de realisaties 2023. Zowel de prijs (**- € 0,2 miljoen**) als het volume (**- € 1,7 miljoen**) zijn lager uitgevallen dan geraamd.
- Het deelbudget Bbz (levensonderhoud voor starters en gevestigden) is met **€ 21,9 miljoen** naar beneden bijgesteld. De voorlopige volumerealisaties van 2023 leiden tot lagere verwachte Bbz-uitgaven (**- € 16,2 miljoen**). Bovendien zorgt de verwerking van de voorlopige prijsrealisaties 2023 voor een neerwaartse bijstelling (**- € 5,7 miljoen**).
- Het LKS-deelbudget is met **€ 30,9 miljoen** naar beneden bijgesteld. Dit is het saldo van een opwaartse bijstelling op basis van het gerealiseerde volume (**€ 12 miljoen**) en een neerwaartse bijstelling op basis van de gerealiseerde prijs (**- € 42,9 miljoen**).

Tabel 3. Overige deelbudgetten 2024 naar volume (aantallen) en prijs (euro's)

Deelbudget	Voorlopig		Nader voorlopig		Verschil	
	Volume	Prijs	Volume	Prijs	Volume	Prijs
IOAW	12.130	17.304	11.621	17.068	-509	-236
IOAZ	1.676	18.553	1.583	18.419	-93	-134
Bbz	2.830	18.000	1.930	15.071	-900	-2.929
LKS	43.779	11.583	44.816	10.626	1.037	-957

Toelichting realisaties 2023

De voorlopige realisatiecijfers over 2023 laten zien dat de feitelijke landelijke uitgaven **€ 76 miljoen** lager waren dan het verstrekte macrobudget. Het landelijk overschot bij gemeenten bedraagt daarmee ca. **1,1%**. De realisatiecijfers over 2023, zowel volume als prijs, zijn verwerkt in het nader voorlopig macrobudget van 2024.

Meer informatie over budgetten en bestedingen per gemeenten is te vinden op [website van de Rijksoverheid](#).